

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . 3 frt — kr. Négy hóra . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutá nyos ár mellett közöl.

Társadalmunk.

I.

Sokat irtunk már társadalmi viszonyokról, nyíltan rámutatva a hibákra, annak okaira, de sajnos kell bevallanunk, hogy nem sikerült lelkesítő szozatunk által tespedő társadalmunkat tettekre serkenteni, nem használt az sem, hogy a nyilvánosság bíráló széke elé állítottuk e bajok okozóit, nem használt eddig semmi, községünk társadalmi viszonyai ma is a lehető legrosszabbul állnak.

Bennünket e meddő küzdelem, melyet eddig folytattunk, bosszanthat ugyan, de kötelességeinkhez való tántoríthatatlan ragaszkodásunktól eltéríteni nem képes, mert mi kötelességünknek tartjuk e bajok ellen küzdeni és minél inkább kell tapasztalnunk azt, hogy intéző köreink szavunkra csak megszokott renyhesség okozta semmittevéssel felelnek, hogy eddigi küzdelmünket gyenge fegyverrel folytattuk, kell tehát, hogy erősebbhez nyuljunk, mert ilyen óriási közönyt gyenge fegyverekkel megtörni nem lehet.

Valóban szegénypir borítja arcunkat, ha végig nézünk 12.000 lelket számláló községünkön, hol van itt csak egy a szunyadó társadalmi életet fellendítő egyesület is? hol van itt a közművelődést terjesztő egyesület? van-e csak egy humánus intézményünk? mindezekből nem találunk itt egyet sem.

Községünk intelligensebb elemi alig érintkeznek egymással, mert nincs egy oly semleges terület, hol összejöhetnének, megösmérkedhetnének és ez éppen az összes bajok kútforrása, mert innen kellene kindulni a minden jora irányuló kezdeményező mozgalmaknak, s hogy ez nem történik meg, nem rajtunk mult, mert éppen lapunk szerkesztője már a mult évben fáradozott egy oly olvasó egyesület meg alakításán, hol felolvasások és tartattak volna, de minden fáradság kárba vezett és minden igyekezet megtört intelligensebb közönségünk közönyén, pedig éppen ez lett volna az első helyes intézmény, mely maga után vonta volna a többi.

Számtalan egyesület és egyéb a közművelődést, a humanitást, a társadalmi élet egészszséges fellendülését célzó intézmények eszméje semmisített meg már itt csirájában és ha némi nagyobb igyekezettel egy-egy megalakult is, annak élete nem tartott tovább a tiszavirág életénél, avagy megalakult, megválasztotta előjáróit és a dolog ennyiben maradt; aludt a megalakult egyesület, aludtak vele annak előjárói és senki nem volt képes felkölteni, tettekre buzdítani.

Egy ilyen egyesület a f. évi május 10 én megalakult veres kereszt egyesület mindszeri fiokegylete.

Ez egyesület megalakult, megválasztotta elnökét, elnöknéjét, választmányát és végre jegyzőjét és pénztárnokát; azóta mivel sem árulta el létezését, úgy, hogy méltán kérdezhetjük: veres kereszt egyesület hol késel az éji homályban.

Mint tudjuk a beiratkozott tagok tagsági díjakat is befizették s így azt kell hiununk, hogy ez egyesület létezik, hanem létezése csak amolyan mindszeri létezés.

Ma még nem tudjuk, hogy mi volna képes intéző köreinket e nagyon is ártalmas mély lethargiájából felrázni, keressük a gyógyirt, mely nagyon is beteg társadalmunkat évtizedes bajából kigyógyíthatná, mert e betegség olyan stádiumban van, mely hasonlít a halokláshoz.

Vaj sikerülni fog e a halállal vívódot újéletre ébreszteniünk, mi részünkről minden lehetőt el fogunk ez irányban követni.

Községi közgyűlés.

Folyó hó 2 án tartatott egy rendkívüli közgyűlés a községi ingatlanok eladásának jóváhagyása tárgyában, e gyűlés is mint rendszeren, csekély érdeklődés mellett folyt le s ezért határozatai sem emelkedtek túl a megszokott erkölcsi nívón. Az árverésen eladott ingatlanok eladása, kivéve a nagy vendéglő épületet, a Szegfü csárdát és a hozzá tartozó földeket — jóváhagyatott. A mi a nagy vendéglő jóvá nem hagyását illeti, az ellen kifogást nem emelhetünk, mert az valóban sokkal többet ér, mint a nyenyiért az árverésen leütetett, jóváhagyhatta volna azonban a Szegfü csárda eladását, a melynél lehető legmagasabb ár, 4503 frt éretett el.

Hogy ez ingatlanért a fenti ár valóban megfelelő, bizonyítja a váltságügyi bizottság azon nyilatkozata, mely a f. évi szeptember 7-ki közgyűlésen olvastatott fel, a melyben azt ajánlja, hogy nevezett ingatlan minden nyilvános árverés nélkül Weisz Lőrincnek 3098 frtért adassék oda.

Azt biztosan állithatjuk, hogy a képvisleti-közgyűléseink éppen nem nagy sulyt fektetnek a konzekventiára, ezt illusztrálja azon tény is, hogy akkor, midőn a váltságügyi bizottság a 3098 frtos ajánlatot elfogadhatónak javasolta, a közgyűlés tagjainak nagyobb része ezt elfogadhatónak tartotta és Diamant Ignácz képviselő csak is úgy érthette el azt, hogy ez ingatlan nyílt árverés alá bocsájtassék, hogy az elfogadhatónak vélt összegnél árverés esetére 10% emelkedést garantírozott. Az árverés megtartatott s az eredmény az lett, hogy szemben a váltságügyi bizottság 3098 frt javasolt össze-

géné, 4503 frt, vagyis 1405 frttal éretett el több, már most hol itt a konzekventia, midőn ugyanazon tagokból álló képviselő testület ezen gyűlésen ez ingatlanok vételét az okon nem hagyja jóvá és tűz ki új árverést, mert a nyílt árveréssel szemben Haász Juda képviselő jóval az árverés megtörténte után irásossan beadott ajánlatában 100 frttal többet ígér, ez pedig ha jól tudjuk a 4503 frtnak nem tiz, de csak valamivel többje a 2%-nál.

Nézetünk tehát az, hogy ily csekély összegű különbözötért annál is inkább jóvá hagyhatta volna a közgyűlés a vételt, mert az ingatlan, melyen épületek is vannak, még gazdatlanul áll és több kár fog a községre kamat veszteség címén hárulni, mint a nyenyivel többet újabb árverésen elérni fog. No de, hogy a mai képvis. testület többsége a község jól felfogott érdekében felfoghatná, egy kissé számolni is kellene tudnia.

A rendes havi közgyűlés f. hó 6-án tartatott meg, még pedig már régen nem tapasztalt érdeklődés és rend mellett.

E gyűlés egyes határozatai is örvedetes meglepetésül szolgálhat, különösen az, hogy megszavaztatott egy felállítandó III-ad osztályu iskola költségei.

Nem tagadható, hogy községünk valóban nagyon szegény, annál dicsértebb tehát, hogy meghozza a tanügy érdekében a lehető legnagyobb áldozatot, igaz viszont az is, hogy ezt minden időben nem lehetett róla írni.

Méltánytalanul járt el a közgyűlés Szobotka Gusztáv ügyvéd kétszáz frtos előleg kérésénél, mivel kérelmezőt kérelmével elutasította, pedig tudomásunk szerint nevezett ügyvéd Weisz Lőrincnek a község elleni perében már 3 éve védi a község érdekeit. Mint tudjuk egy ilyen nagyobb szabásu pörben a jogi képviselőnek tetemes kiadásai vannak, miért is méltánytalan volt a kért előleget meg nem szavazni.

A közgyűlés lefolyását következőkben adjuk:

1. T. A már tengeri kigyóvá növekedett Szobotka féle perköltségek tárgyalása képezte.

A barátságos egyeség létrehozásának céljából kiküldött bizottság jelenti, hogy a kiegyezés Szobotkával nem sikerült, mert a bizottság által felajánlott 1200 frtot Szobotka nem fogadta el, így tehát az határozatott, hogy az iratok a közgyűlés által már régebben megállapított 600 frt díj fentartásával terjesztessenek fel.

2. T. Hmvásárhely város tanácsának a Körös-Tisza-Maros közti árm. társ. 10 millió frtos kölcsönéből az állam által leendő átvétele tárgyában történt meg keresése.

A közgyűlés elvben kimondja a hozzájárulást és az ügy bővebb tanulmányozására egy bizottságot küldött ki.

3. T. Az iskolaszék azon jelentése volt, melyben értesíti a községet, hogy tanerő és

tanterem elégtelen volta miatt több tanuló kénytelen volt vizautasítani.

Hoszább vita után a közgyűlés elhatározta egy újabb tanítói állás rendszeresítését és míg az új iskola épület elkészülhet, a volt nagyvendéglői épület egyik helyisége fog tanteremül használatni.

4. T. Kónc Lajos váltságügyi bizottsági jegyzőnek két bérlet átruházásáról szóló jelentése volt, mely

Tudomásul vétetett.

5. T. Simonyi Irén tanítónőnek az iskola-székhez benyújtott kérvénye volt, a melyben az adott természetbeni lakás helyett, a melyben az meg nem felelő, évi 60 frt lakbér általánynak kér.

Határozatott: Míg a község alkalmas lakást nem adhat, a 60 frt lakbér általánynak kérelmezőnek fizetendő fog.

7. T. Szobotka Gusztáv ügyvédnek a Weisz Lőrinc és neje által a község ellen indított perben felmerült költségei és napdíjai részbeni fedezésére 200 frt kiutalását kérte, mely kérelemmel azonban elutasított.

8. T. Müller János kéményseprőnek a kéményseprőekért a község által fizetendő évi általánynak iránti kérelme volt.

Kérelmező elutasított.

E tárgyalás végeztével Szobotka Gusztáv ügyvéd szóval is bejelenté, de írásban is beadta a község perbeli védelméről való lemondását, mely ügynek tárgyalásába azonban a közgyűlés nem bocsátkozott bele.

9. T. Hevesi Károly községi irnoknak 300 frt fizetési előleg utalványozása iránti kérelme volt.

E tárgyalás hoszas vita fejlődött ki s végeredménye az lett, hogy kérelmezőnek, tekintettel arra, hogy tüzkárt szenvedett és hogy szorgalmas hivatalnok — 100 frt tisztelet díj szavaztatott meg, ugy 200 frtot fizetési előleg címen, még is azonban oly kikötéssel, hogy az csak az általános tisztújítás után és csak az esetre, ha újbol megválasztatik, — tétessék folyóvá.

J e l e n t é s

az orsz. egyet. tanítói nagy-gyűlés lefolyásáról.

Előadta a „Csongrádmegyei tantestület-k (alf. tan. egyesület)“ 1890. okt. 5. és 6-án tartott közgyűlésén. S á g h y Lázár szegvári tanító

Folytatás.

Száva János határozati javaslatának né-mely főbb pontjai ezek:

a) Kérelmezi a tanítói fizetés minimumának 600 frtban s oly lakbérösszegnek megállá-

pitását, mely az illető községben egy törvényesen meghatározott tanítói lakásnak megfelel. Ez az egységes alap ugy városon mint falun, mely aztán a helyi viszonyok szerint emelkedik.

b) Amely községben sem maga a község, sem valamely felekezet nem képes megfelelő javadalmazással az iskola fenntartásához hozzá járulni, ott a minimális tanítói fizetés kiegészítését viseli az állam.

c) Az ország minden egyes tanító-szága készpénzben az adóhivataltól kapja fizetését. A tanítói készpénz fizetés az iskola jellegének kérdését érintetlenül hagyja.

d) A tanító életszükségleteinek emelkedével emelkedjék fizetése is ötödéves pótlék által s ilyenül a tanítófizetés 10% állapítandó meg, és pedig nem a minimum, hanem a törzs fizetés után számítva s ez az állami, községi, felekezeti és magánjellegű iskoláknál egyaránt kiszolgáltatandó.

e) A tanítók gyermekeinek a képzőintézetek és mintaiskolák ingyen helyeire való bejuttatása könnyíttessék meg.

f) A tanítók előléptetése — kellő kvalifikáció mellett — biztosított.

A nyugdíjra vonatkozólag:

Erős bizalommal hiszi, hogy a mult évi végrehajtó bizottsági nagy gyűlésnek e tárgyban hozott s a magas tanügyi kormány elé felterjesztett javaslata kellő figyelembe vétetik s különösen reményli azt, hogy a szolgálati év 30 évben s a nyugdíj a legutóbb élvezett fizetés egész összegében állapittatik meg. S ugyanazért, mert ebben erősen bizik s mert ezt különösen reményli, aggodalmat sem kelt ama hír által hirdetett azon szándék, mely az célozná, hogy a szolgálati 40 év maradna s 300—600 frtig terjedő nyugdíj állapittatnék meg és hogy a tanítói nyugdíj-alapból pótlékokat kapnak azon községek tanítói, hol a fizetés nem éri el a 300 frtot, elvonatván ez által az alap egy része eredeti s meg nem változtatható rendeltetésétől.

Megemlítendőnek vélem itt, hogy a m. év október 17-én a végrehajtó bizottság 52 tagjól álló küldöttsége által a közoktatásügyi miniszter ur ő nméltóságához a tanítói fizetések rendezése tárgyában benyújtott folyamodványnak főbb pontjai ezek:

a) Az 1868. évi XXXVIII. t. c. azon §-ai melyek a tanítói fizetések rendezéséről szólnak, megváltoztassanak, illetve a néptanítók fizetési újabb törvény által rendeztessenek.

b) A tanítói fizetés minimuma 600 frt és 100 frt lakbér legyen oly értelemben, hogy ez a helyi viszonyok és életkörülményekhez alkalmazottan fokozatosan emelkedjék és pedig:

1—5000 lakossal bíró községekben 600 frt 100 frt lakbér vagy lakás.

5—10 ezer lakossal bíró községekben 800 frt 200 frt lakbér vagy lakás.

10—20 ezer lakossal bíró községekben 1000 frt 200 frt lakbér vagy lakás.

20 ezer lakoson felüli községekben 1200 frt 300 frt lakbér.

A segéd-tanítóké 1—10 ezer lakosig 300 frt 50 frt lakbér v. lakás.

10 ezeren felüli lakossággal bíró községben 400 frt 100 frt lakbér v. lakás.

Vége e kérvényben is mint Száva János határozati javaslatában, felette kívánatosnak mondatik, hogy a tanító fizetését készpénzben az adóhivataltól kapja. A tanító készpénz fizetése pedig az iskola jellegének kérdését érintetlenül hagyja.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— Mibe kerül a községek háztartása. Vármegyénk kapcsolatába összesen 16 község tartozik, amelyeknek jövő évi közigazgatása együttesen 537,473 frt 69 kr. kezelési költséggel jár, vagyis, ennyibe kerül a háztartásuk. Az egyes községek szükségletét, fődözetét és az ezen tételek különbözetéből szükségessé váló potadókirovás százalékát az alábbiakban adjuk. Algyő községben fődözet 2670 frt, szükséglet 4698 frt 23 kr, potádó 55 százalék; Csany községben fődözet 3257 frt 17 kr, szükséglet 6936 frt 94 kr, potádó 75 hat tized százalék; Csongrád községben fődözet 44,887 frt 49 kr, szükséglet 95,033 frt 59 és fél kr, potádó 74 kilenctized, illetve 97 nyolc tized, százalék; Derekegyháza községben szükséglet 4423 frt 42 kr, potádó 4 százalék; Dorosma községben fődözet 34,114 frt, szükséglet 62,905 frt, potádó 70 százalék; Fábán Sebestyén községben fődözet 189 frt 20 és 1/2 kr., szükséglet 4084 frt 59 kr, potádó 32 hattized százalék; Horgos községben fődözet 6053 frt 29 kr, szükséglet 11,022 frt 11 kr, potádó 50, illetve 61 öt tized százalék; Kistelek községben fődözet 12,367 frt 43 kr, szükséglet 19,927 frt 39 kr, potádó 51 négy tized százalék; Mágocs községben szükséglet 3378 frt 76 kr, potádó 11 százalék; Mindszent községben fődözet 14,804 frt 61 kr, szükséglet 39,954 frt 98 kr, potádó 85 két tized, illetve 87 kéttized százalék; Sándorfalva

T Á R C S A.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

A föltámadt vőlegény.

(Beszély.)

A városban lakott Mállay gróf, egy kiérdemült és nyugdíjazott ezredes. Ugy ismerte őt a városban mindenki, mint feddhetlen derék polgárt, ki nemes nevével nemes szívet is örökölt őseitől. Mint afféle katona, ki élete javarészt a harcmezőn tölté, jellemzilárdság és tet-teiben szigorú következtettség jellemezték.

De meg volt egyszersmind a harcok ez ősz tiában más katonai tulajdon is: a hajthatatlanság, melynél fogva akaratának kivitelében nem türt ellenmondást.

Nem szeretete végre érzelmeit külsőleg nyilvánítani, mit asszonyiasnak tartott — bár szeretettel csüggött egyetlen gyermekén, leányán, ősi családjának utolsó sarján.

Ehhez kötötte most tehát minden reményét s leghőbb vágya volt: azt oly férfihez adhatni nőül, ki származására is méltó legyen, hogy családjába olvadjon a Mállayé; mert tudni kell, hogy Mállay gróf büszke volt cima-

rére s bár jószívű, előzékeny, leereszkedő volt az alacsony sorsának iránt, de merev és büszke az új-magnásokkal és a pénzarisztokratákkal szemben, kikkel minden alkalommal éreztetni igyekezett fennsőbbiségét. — Ilyen volt Elvira atyja.

Elvira 18 éves hajdon volt, korának minden bájával megáldva, melyet szép lélekkel egyesített s egész más elveket vallott, mint atyja.

Ő csak szíve után indult, mely ily — legalább külsőleg magát hidegnek tanúsító — atya mellett, rég megfosztva az édes anya ölelő karjaitól, szeretet után sovárgott . . .

Gyakran midőn kertjének árnyas fái alatt üldögélt magányosan, szeméit a távolban kéklő hegyekre függesztve, nem nyomhatott el egy fohászt, mely fájdalmasan szakadt fel kebléből.

A rovarok zümmögése azt zsongta fülébe, a lágy esti szellő azt susogta ábrándos lelkének s a fényes csillagok szelid fénnyel azt ragyogták felé, hogy szeretet az élet kutfeje; s ha a galambok rejtett bugását hallá a bokorban, megrázkódott s bizonyos fájó érzelem támadt szívében.

Boldogtalannak érzé magát, mert nem volt kívül örömet vagy bánatát megossza — a ki őt szeresse s kit ő viszont szeressen . . .

II.

Egy este színházban volt atyja kíséretében. Visszajövet észreveszi, hogy karperece, melyet mint emléket szeretett anyjától nagy becsben tartott, hiányzik karjáról. Rémülten hajt vissza az épületbe s rögtön nyomoztatja, de hasztalan, a karperecet nem találták meg többé.

Szomoruan tért vissza Elviria; de ime, a mint hazatért, már ott vára őt egy fiatal ember, ki a karpereccel kezében üdvözlé őt s átnyújtá az elvesztettet.

Örömteli meglepetéssel vevé át és köszöné meg ékszerét Elviria s a gróf hálájuk kifejezésül barátságosan meghívá őt másnapra esteli théára. Miután az itju kijelenté, hogy a gróf ur leereszkedő kegyessége által a legnagyobb mértékben megtisztelve érezi magát s annak alapján bátor lesz megjelenni, egy végső tekintet vetve Elvirára, meghajtá magát s távozott.

Nemsokára ezután a gróf házában lecsendesült minden, csak egy ablakból látszott világosság. Elvira ablaka volt — nem birt elaludni.

Főlkelt s olvasni próbált, de csakhamar ledobta a könyvet s nyugtalanul járkált fel s alá — valami bántotta belsejét . . . valami nyugtalanító, de egyszersmind édes érzemény, valahányszor azon ifjura gondolt . . .

községben fődőzet 4038 frt, szükséglet 7894 frt 32 kr. pótdó 94 százalék; Sövényháza községben fődőzet 1603 frt 66 kr. szükséglet 7839 frt 96 kr. pótdó 17 öt tized százalék; Szegvár községben fődőzet 4141 frt 91 és $\frac{1}{3}$ kr szükséglet 16,677 frt 11 kr. pótdó 60, illetve 64 százalék; Szentés városánál fődőzet 124,587 frt 29 kr. szükséglet 244,384 frt 12 kr. pótdó 81, illetve 98 százalék; Tápé községben fődőzet 4612 frt, szükséglet 6934 frt 92 kr. pótdó 35, illetve 40 százalék; Teés községben fődőzet 309 frt 5 kr. szükséglet 1337 frt 25 kr. pótdó 39, illetve 51 százalék.

— **Eletre való eszme az,** melyet Bánfalvi Lajos pendített meg a „Szentés és Vidék“ háshájain. Arról van szó, hogy a szegvári régi megyeház, mely jelenleg mit sem jövedelmez, alakítások árva házzá és megnyitása a honfoglalás ezredéves ünnepe alkalmával törtéjék meg. E kérdést aként hiszi megoldhatónak, hogy a megye szavazzon meg állandóan 1 százalékos kultur adót, mi évenként 4800 frtot tenne ki, ezenkívül még a megye összes községeiben gyűjteményeket kellene eszközölni. Mindenben helyeseljék az eszmét s hisszük is, hogy az arra hivatottak azon fognak működni, hogy a szép eszme megvalósuljon.

— **A csongrádmegyei gazdasági egyesület** f. hó 1-én tartotta közgyűlését. A gyűlésen Sarkadi Nagy Mihály alelnök elnököl, kinek elnöki évi jelentése tudomásul vétetett. Ez alkalommal töltetett be az üresedésben volt elnöki állás, melyre egyhangulag Zsilinszky Mihály, megyénk főispánja választatott meg, ki az érte járt küldöttség élén megjelenván, a közgyűlés tagjai által lelkes éljenzéssel üdvözöltetett. Az ujonan megválasztott elnök rövid, de tartalomdu beköszöntőjében kifejtette a gazdasági egyesület nagyfontosságát és ígéretet tett, hogy az egyesület fölvirágozása érdekében mindent elfog követni s hogy ezt tehesse a választmány, tisztikar és az egyesületi tagok támogatását kérte. A gyűlés többi tárgyait apróbb és lényegtelenebb ügyek képezték. Most már az egyesület tisztikara ki van egészítve, miért is reméljük, hogy az eddigénél nagyobb tevékenységet fog kifejteni.

— **Jó példa.** Előjárásunk helyre akarja hozni elkövetett mulasztását és gőzerővel rakatja vagy igazittatja ki a keresztjárókat, de a háztulajdonosok nem igen követik e valóban követésre méltó példát, pedig némelyiknek háza előtt nagyon rossz, vagy éppen semilyen járda sincs. Azt beszélnek a faluban szerzte, hogy ezen a türehtetlen állapotban nem segíthet más, mint a szolgabíró ur haragja, mit pedig az idézhetne leghamarabb elő, ha csizmáját besározná. Na-

gyon csodálkozunk azon, hogy eddig még az nem történt meg.

— **Csongrádmegye új tanfelügyelője,** dr. Tergina Gyula f. hó 1-én vette át a tanfelügyelőség vezetését.

— **Kedden lesz Kovács Vince** jutalomjátéka, mely alkalmával Schiller Frigyes nagyhatású drámája, a „Haramiák“ kerül színre. Hinni merjük, hogy közönségünk szép számmal lesz jelen az előadásban, ezt megérdemli Kovács Vince, kinek már eddigelé is sok élvezetes órát köszönhetünk.

— **Sz. Kovács Pál** a „Csongrádmegye“ volt szerkesztője, kit a budapesti esküdtsték a szegedi törvényszék által ellene indított sajtópörben 8 havi államfogházra ítél, büntetését leülte s e hó 1-én haza érkezett Szentésre.

— **Csanyiakról** szól az ének, kik halottak estéjén mulattak egyik ottani korcsmában és rikácsoló hangjaikkal adták tudtára a temetőbe sietőknek, hogy nekik nincs halottak estéje. Nagyon szomorú dolog, hogy a csanyiak egy része még most is ott tart, hoi a minden nemesebb emberi érzelemből kivetkőzöttek.

— **Tánciskola.** Makay Lajos Béla, a jelenleg helyben működő szintársulat egyik tagja, községünkben tánc- és illemiskolát nyit. Hogy nem ama táncitanítók sorába tartozik, kik illetéktelenül csaptak fel azzá, igazolja bizonyítványainak nagy száma, melyek között van a m. kir. opera színház, több magyar mágnás és nőnőveldek igazgatóitól származó is. Most jó alkalmuk van a táncolni megtanulni óhajtoknak a táncban magukat kiképeztetni.

— **A zónatarifa első évének** finyes eredményei felől következő hiteles adatokat közlik. Az 1889. aug. 1-ig, 1890. aug. 1-től terjedő forgalmi évben 7.771,467 személylyel és 135,939 podgyászdarabbal több szállított, mint az előző évben (1888. aug. 1-től, 1889. aug. 1-ig.) A bevételi törlet a személyforgalomból 1,815,422 frt, a podgyászforgalomból 112,738 frt, összesen tehát két millió és 28,160 frt.

— **Mindszenti divat.** Hájáa, a mindszentiek csak tulesznek mindenkin. Anyi különlegesség terem nálunk, mennyi elég volna tiz más helynek is. Most, hogy elkövetkeztek a sáros idők, nagyon bajos dolog valamivel divatot kezdeni, de a mindszenti leleményességnek még is csak sikerült egy nevezetes ujitást megalkotni. Ez pedig abból áll, hogy a színházban mindenki úgy füstöl, mint egy gőzmalom kémény. Az

első előadások alatt azt is megcselekedték, hogy az előadás alatt is dohányoztak. Ez még a színészeknek sem tetszhetett, mert már a következő napokon sötétben is könnyen olvasható betűkkel kiirták „Az előadás alatt a dohányzás rendőrileg (?) tilos!“ A tilalom meghozta a kívánt eredményt, most már nem dohányoznak előadás alatt, hanem felvonások közben helyre is pótolják a mulasztást. Olyan nagy füst szokott lenni, hogy a hátrább állók még a szomszédjokat is alig látják. Igaz, hogy ez divatnak divat, de egyszersmind nagyon durva udvariatság is a nők iránt. Most csak még arra vagyunk kíváncsiak, hogy e kis felszólalásunk után lesz-e még „folytatása következik.“

— **Magyénk adózási viszonyai.** Vármegyénk adózási viszonyai a pénzügyigazgatási bizottság m. hó 29-én tartott ülésében felolvasott jelentése szerint a következő:

A mult évi hátralékkal volt az előírás f. évi szeptember hó végéig és pedig: Forint:	
Allami egyenes adóban	572113.68
Erre befiz. szept. 30-áig	410828.36
Maradt hátralék	162285.32
Hadmentességi díjban	24322.55
Erre befizetett	5849.12
Hátralék	18473.43
Bélyegilleték címén	177532.82
Befolyt	87587.73
Hátralék	89945.09
Fogyasztási adó címén	72342.48
Befolyt	61823.64
Hátralék	10518.84
Italmérési adó és illeték címén	66366.42
Befizetett	62870.35
Hátralék	3466.07
Körös-tisza-marosi ármentesítő társulati adóban	116434.54
Erre befizetett	81468.28
Hátralék	34966.26
Dohányeladás címén	60068.38
Csongrád-sövényházi árment. társulati adóban	65225.17
Erre befizetett	29502.55
Hátralék	35722.62

E szerint a mult évi hátralékkal együtt, f. évi szeptember hó 30-áig különböző adónevek címén volt az előírás megyénk területén összesen 1.154,376 frt 24 kr. Erre befolyt 759930 frt 03 kr. s így az összes hátralék szept. 30-án 357377 frt 63 kr.

— **Üdvös randolet.** Végre a csanyi korcsmai dorbézolásoknak, s verekedéseknek s szünete lesz az által: hogy a Csongrádi járás főszolgabírája elrendelte hogy az ugynevezett bálak korcsnáokban csakis szolgabíró engedéllyel tart-

Szüntelen maga előtt látta őt nemes vonásaival, nagy barna szemével, melyeket oly bánatosan s oly vonzalmat sugárzóan szögezett rá; s méla komolyságával, mely oly jól illett férfias arcához.

Nem merte megmagyarázni az érzelmet, nem mert neki nevet adni, bár érzé, hogy az egygyé olvadt lényével s hogy azt többé ki nem írhatja . . .

Igy töltötte folytonos benső küzdelem közt az éj nagy részét, míg végre könyörült rajta a jótékony álom s lehunyt szép pilláit.

Álma zavaros volt. Megjelent előtte az ifju s közeledett feléje; de midőn már oly közel jutott, hogy forró leheletét is érzé, villám sujtta le közéjük s mindkettőjüket megsemmisíté. Majd menni akart ifja felé, kit a távol ködében pillantott meg, de olomsuly nehezédék lábaira s nem mozdulhatott; a kínos küzdelem felbreszté őt. Kitekint ablakán.

A nap már magasan állt a láthatár fölött; letörlé izzadt homlokát, felkelt, felöltözött és sietett le a kertbe, hogy a friss levegőn felüdüljön.

III.

Elvira az egész napot nyugtalan várakozásban töltötte . . . Végre elérkezett a várva várt est. Olvasmányt vett elő, de nem érté meg

az olvasottat, bármint igyekezett is figyelmét oda irányítani.

Kedvetlenül dobta vissza a könyvet és kézi munkáján kezdett tovább dolgozni, de azt is elhibázta csakhamar s abban hagyta.

Az ablakhoz ült, szórakozottan szemlélve a környéket; egyszerre kopognak — az inas lép be egy névjegyét hozva ezüst tálcán s átnyújtja azt a grófnak, Elvira örömtől kipirult arccal sietett oda, a kártyára e név volt írva: Anday Gerő.

A gróf intett; az inas csakhamar eltűnt s a felnyitott ajtón a tegnapi ifju lépett be. Mélyen „Remélem megbocsátnak méltóságok azon merészségemért, hogy magas körökbe lépni merészelek, de erre felbátorítottak engem egyrészt méltóságok ritka kegyessége, másrészt azon kitűnő tisztelet, melylyel . . .“ a gróf nem engedé tovább udvariaskodni, hanem szívélyesen fölkeré, hogy foglaljon helyet köztük s a társalgás csakhamar megeredt.

Elvira csak néha szólt közbe, de annál többet beszéltek akaratlanul is tündöklő szemei, melyeket néha-néha az ifjura vetett s Gerő megérté a fényt, mely belőlük reá ragyogott s — boldog volt.

Oh! mert a szerető rokon szívek szó nélkül is érthetőbben s ékezzőlőbben, mint nyelv

által beszélnek. Minden pillanat, minden mozdulat öntudatlanul is azon érzelmet fejezte ki Elviránál, mit ugy hívunk, hogy szerelem . .

Az ifju boldog volt, mert ő is szerette Elvirát már régen, az első szerelem lánghevével s most, hogy sejtette érzelve viszonztatását, remélni kezdett s bizni jövőjében.

Régen óhajtott már szemébe tünni Elvirának, azonban szerénysége mindeddig nem engedé meg a közeledést, míg ime a tegnapi esemény megadta régi vágyának teljesülését: most színről-színre láthatta őt s beszélhetett vele.

Az estély egyébként is kedélyesen telt el; a gróf halvány vonásai kipirultak s életteljessékké váltak, midőn ifjukori merész harci kalandjait beszélte el. Gerő csak hallgatta, nem birt eléggé csodálkozni felettök, mint ezt többszöri felkiáltása következtetni engedé, de lelke máshol járt, ott, hol egy idegen földön, egy kis házikóban egy ifjut látott képzelt s mellette egy szerető nőt keblére borulva. Az ifju kezei kérgesek voltak a munkától s arca barna a nap hevéből, de boldog, mert ott volt mellette a szerető nő, ki kárpótolta őt minden fáradságáért. Talán mondani sem kell . . . ő volt ez ifju s a nő Elvira s oly boldognak érzé magát ez ábrándokban . . .

(Folyt. köv.)

hatok és csak is belépti díj mellett. Köszönet az üdvös rendelet megteremtőjének (régén kellett volna,) mert így talán majd meg lesz zabolázva veszekedési mánia. Hogy a rendelet a korcs-mákban szigorúan meg tartassék, a csanyi csendőr-örs parancsnoka, hisszük, éber figyelemmel fog őrködni.

— **Bábéli zavar regale-ügyekben.** Az italmérési jövedéki törvények az év folyamán oly nagymérvű és gyökeres változásokon mentek át, hogy annak szövevényei közt a laikusnak eligazodni teljes lehetetlenség s egyes bonyalmas kérdések megfejtése az ez ügyekkel behatóan foglalkozó szakembereknek is gondot és fejtörést okoz. Pedig e törvény hazánk lakosságának igen tekintélyes részét közelről érdekli és naponta merülnek fel esetek, melyeknél az illetők anyagilag érdekelve vannak s így azok helyes elintézése nagyon is érdekesnek áll. A „Magyar kereskedők Lapja“ az egyedüli organum szakirodalmunkban, mely felismerve a regale-ügyek fontosságát és méltányolva az érdekelt közönség érdekeit, önálló rovatot nyitott hasábjain a regale-ügyek megbeszélésére és ismertetésére. Ennek állandó vezetésére sikerült megnyernie az e téren szaktekintélynek elismert Osváth Imre kir. törvényszéki bíró urat, aki a lap előfizetőinek minden a lap szerkesztőségéhez intézett regale-ügybeli kérdés-közlésre, a lapban készséggel ad választ, szakszerű részletes utasítást és tanácsot. Egyetlen ily tanács és utbaigazítás bőven kárpótol azért a csekély összegért, amibe a lap előfizetése kerül, melynek különben a kereskedelem összes érdekeit felkaroló tartalmá olyan, hogy az minden kereskedő és iparos-üzletemberre nézve nélkülözhetetlen tájékoztató és vezetőül szolgál. A „Magyar Kereskedők Lapja“ előfizetési ára félévre 4 frt s negyedévre 2 frt, mely összeg a lap kiadóhivatalához (Budapest VII. Erzsébet-körút 27 sz.) legcélszerűbben postautalványon küldendő be.

Szinészet.

„Egy hét a mindszeinti színészet életéből“ e cím alatt egy egész regényt lehetne írni s bizon az nem szűkölködnék megható jelenetekben, azonban még csak vázlatban sem közöljük, nem akarjuk, hogy a közönséget e részvét vezesse a színházba. Színészeink megérdemlik azt, hogy előadásait, mely úgy az összhang, mint az egyes szereplők jó játéka tekintetében jó a közönség a saját élvezetének szempontjából látogassa.

Vasárnap „Felhő Klárit“ adták meglehetősen száma közönség előtt elég jó jellemzéssel. Az előadás sikerét emelte Bánfalviné Ilka kellemes dalával. Kedden „Nőuralom“ került színre, melyben Frank Lenke igazgatónő szé-

pen markirozta a nagyzó uri dámát, ki míg a náluk vendékkép nevével falun lévő bátyját korholja gyávaságért férjével szemben. addig ő saját ténjét egészen szeszélyeinek bábujává akarja tenni. Jól játszottak még különösen Kovács (Szirtföki), Zágonyi Ferenc (Somkúti). Csütörtökön a „Paraszt kisasszonyt“ adták, mint az előző darabnál, gyér közönség előtt, amit a rossz időnek tulajdoníthatni. Ebben Frank Lenke, mint Kelemen Tamás hű neje ismét megtalálta az alakjához illő szerepet. Kiváló elismerést érdemelnek e darabban először is D. Hetyényi E. (Gincölné), ki egész közvetlenséggel és otthonossággal adta szerepét. Igen ügyes, mozgékony alak volt Bánfalviné Ilka (Jolán), ki kellemes hangját ismét hallatta szép népdalok elénekülésével. Ruzsda Marcel szintén ügyesen forgózkodott s komikus mokáival gyakran derűtséget keltett. Jól játszottak még: Hízti (Kelemen), Gaál Lúra (Fonyósné), Szatócsi (Pátyol G.) stb. Altalában e darab igen sikerült volt. Szombaton a „Szerelmem harcában“ a társulat ismét kifejtette sok oldala tehetségét s annak legnehezebb szerepei is a közönség meglepődésével oldattak meg.

Midőn ez alkalmából újra felhívjuk szíves olvasóinkat e derék társulat pártolására, egy-szersmind tudatjuk, hogy Szombaton a társulat érdemes igazgatónője, Frank Lenke jutalomjátékául „Dobora vagy egy zsidónő szerelme“ híres szindarab fog előadni.

Új találmányok.

Az első budapesti szab. iroda Bergl Sándor tudósítása.
(kerepesi ut 79. sz.)

A németországi vasuti szerencsétlenségek 1890. év július havi statisztikája.

Németországban júliusban a következő szerencsétlenségek fordultak elő: a szabad pályán 5 kicsuszamlás és 2 összeütközés, az állomásoknál 21 kicsuszamlás, 16 összeütközés és 156 különböző szerencsétlenség; összesen 171 személy és 160 vasuti kocsis sérült meg.

A megsérült szolgálati hivatalnokok és munkások közül 24 meghalt és 102 nehezen megsérült. Más hivatalnokok közül 2 nehéz sérülést szenvedett; idegenek közül 14 meghalt és 16 sérült meg. Emelkül 47 vasuti hivatalnok sérült meg más foglalatosság közben.

A vasuti kocsik közül 47 kijavítható a többi pedig nem. Az utazók közül 3 rögtön meghalt és 10 nehezen megsérült. A halálozá-

sok közül egy-egy esik az erfurti, hannoveri és szászországi állami vasutak üzletvezetőségére. A sebesültek közül 3 a vürtembergi, 2-2 a hannoveri és berlini 1-1 az elsászlothingiai, Majna melletti frankfurti és a magdeburgi állami vasuti üzletvezetőségnek területére esik.

Irodalom.

Az aradi vértanúk albuma. A hazai sajtó által egyhangu elismeréssel fogadott, „Aradi vértanúk albumát“ — mely pedig több ezer példányban jelent meg — a magyar közönség oly nagy mérvű pártolásban részesítette, hogy az első kiadás pár nap alatt teljesen elfogyott. A folyton érkező megrendelések új kiadást tettek szükségessé, miért is Arad város tanácsa — mint a mű kiadója — elhatározta a műnek újboli kiadását, mely az elsőhöz mindenben hasonló lesz. A derék szerkesztő, ki az albumot annyi gondal állította össze, mindent elkövet, hogy új képekkel, új facsimilekkel, emelve legyen a mű becsé. Az előfizetés útját minél olcsóbb ár elérhetése szempontjából, úgy a nyomtatandó példányok számának tájékoztatása végett választotta a szerkesztő. Kell hogy e jelesen szerkesztett és diszes kiállításu mű minden ember asztalán helyt foglaljon; benne az palotába és kunyhóba egyaránt mert diszes és olcsó. Ara a terjedelmes műnek bérmentes szétküldéssel füze 3 frt; eredeti, Zichy rajzával díszített disz kötésben tokkal 4 frt; velin karton papíron, atlasz kötésben 10 frt. Az előfizetési pénzek Arad sz. kir. város tanácsához, vagy Varga Ottó szerkesztőhöz f. hó 15-ig beküldendők, mivel a mű már e hó 20-ika körül megjelenik és csak annyi példányban, mennyi a megrendelők száma lesz.

Szerkesztői üzenetek.

Emerikusnak Budapest. Köszönettel vettük hoszas hallgatása után beküldött írca cikkeket, jelölj jóakarátának, melyel lapunk iránt viseltetik, de legnagyobb sajnálatunkra azt pikáns tartalma miatt nem közölhetjük. Meg vagyunk győződve, hogy e cikk bármely fővárosi lapban megjelenhetne annélkül, hogy azon bárki megbotránkoznamig azt itt, minálunk nem is pikanteriának, sőt frívólnak találnák. Hijába, a jó falusiak nagyon is szemérmesek. Bocsanat.

Sz.—T. urnak Csongrád. Költeményét néni változtatással nov. 23-án megjelenő számunkban hozhatják csak. Emeltt munka e hó végére készül el.

M.—M. szerk. Budapest. Jövő számunkban hozzuk.

Felelősszerkesztő és kiadó tulajdonos
DIAMANT MANÓ.

A tantestület által javasolt és Csongrádmegye tanfelügyelősége által használni engedélyezett

iskolai tan könyvek

eredeti bolti áron, nemkülömben

napptárak 1891. évre

nagy választékban kaphatók

DIAMANT MANÓ

könyv, papir- s irodaszer kereskedésében Mindszinten.